

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

De ware aanroepers van de Naam des Heeren

En het zal zijn, dat een iegelijk, die den Naam des Heeren zal aanroepen, zalig zal worden

Hand. 2:21.

De woorden van de tekst komen voor in de pinksterpreek van Petrus. Dat is veelzeggend. Immers het pinksterfeest wordt wel een belovend feest genoemd. De uitstorting van de Heilige Geest wordt zichtbaar in Zijn werk, in Zijn bediening. En het zal zijn, dat een iegelijk, die den Naam des Heeren zal aanroepen, zalig zal worden.

Wie zijn de ware aanroepers van de Naam des Heeren? Wie zijn zij, die zalig worden? Dat zijn zij, die de Heere Jezus Christus voor de Zaligmaker met waar geloof erkennen, de zaligheid in Hem alleen zoeken. Hem om dezelve, alsook in alle noden, aanroepen, en Hem recht dienen. (Kantt. S.V.).

Duidelijker kan het niet worden gezegd, door onze vaders en wij zijn het hartelijk met hen eens. Immers de zaligheid is in geen Ander.

Die de Heere Jezus Christus voor de Zaligmaker met waar geloof erkennen, en de zaligheid in Hem alleen zoeken, Hem om dezelve aanroepen. Het zijn degenen, die door de Geest van Pinksteren zijn en worden overtuigd van zonde, gerechtigheid en oordeel. Ze zijn ontdekt aan de nood en dood van hun leven buiten God. Zo leren zij zichzelf kennen als verloren zondaar, die voor God niet kan bestaan. Het wordt een dag van benauwdheid in hun leven, een dag van gemis. Ik gedenk heden mijn zonden en overtredingen. Deze maken een scheiding tussen God en hun ziel. Hoe word ik met God verzoend? Hun hart leert uitgaan tot God in Christus om genade, om barmhartigheid te verkrijgen ter bekwaamer

tijd. Ziende op zichzelf is het voor eeuwig verloren. Door eigen schuld Gods gramschap eeuwig waardig. Nochtans vlucht de overtuigde en ontdekte zondaar tot God. Zo alleen worden de ware aanroepers van de Naam des Heeren geboren. Het wordt een aanroepen in Geest en waarheid uit hun diepe staat van ellende.

Wie zijn de ware aanroepers van de Naam des Heeren? Degenen, die de Heere vanuit hun zielenood aanroepen in geloof en hoop. Want wie tot God komt moet geloven, dat Hij is en een Beloner dergenen, die Hem zoeken.

Zij hopen op Gods goedertierenheid en geloven dat de Heere om Christus wil alleen genade bewijst aan de grootste der zondaren.

Het is de Heilige Geest, Die het geloof en de hoop op de HEERE schenkt. Daar is niets van henzelf bij. Zo komen zij in geloof en hoop wenend en smekend aan Gods voeten; Zie op mij in gunst van Boven, wees mij toch genadig Heere.

Wie zijn de ware aanroepers van de Naam des Heeren? Degenen, die de Heere zoeken te kennen in Christus. Hun leven in Christus zoeken om Hem heilig verlegen worden omdat zij beleven: Buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf.

Het is een aanroepen in ootmoed en onwaardigheid. Zij belijden, wij hebben de dood verdiend en zijn Uw gramschap dubbel waardig, doch gedenk mijner.

Het is een aanroeping in lijdzaamheid en volharding; Ik laat u niet gaan, tenzij Gij mij zegent. Het is een heilig geweld doen op het koninkrijk Gods om wijsheid, rechtvaardigheid, heiligheid en volkomen verlossing te ontvangen in Christus.

Zij zullen zalig worden. Zulke aanroepers liggen onder een rijke belofte. En deze vervult de HEERE op Zijn tijd en wijze. Zalig worden, dat is vergeving der zonden en het kindschap Gods te ontvangen. Aangenomen in Christus tot kind van God. Ik zal u tot een God zijn, en gij zult mij tot zonen en dochteren wezen. Zalig worden dat is delen in het volle heil des Heeren voor tijd en eeuwigheid, voor ziel en lichaam. Zalig worden dat is bij het sterven ingaan in de eeuwige heerlijkheid, waar God zal zijn alles en in allen.

En het zal zijn, dat een iegelijk, die den Naam des Heeren zal aanroepen, zalig zal worden. Calvijn wijst erop dat in deze woorden wordt beluisterd, de ernstige en welmenende nodiging tot de zaligheid, die uitgaat tot allen die onder het evangelie mogen verkeren: "God laat zonder onderscheid des persoons allen tot Zich toe en op deze wijze nodigt Hij ze tot de zaligheid, Dewijl dan niemand uitgesloten wordt van de aanroeping Gods, zo staat de deur der zaligheid voor allen open en niets is er dat ons verhindert in te gaan dan ons eigen ongeloof."

Wij gaan om eigen schuld verloren, als wij op zo'n grote zaligheid geen acht geven. Laat uw en mijn bede mogen zijn of worden; Heere maak mij en mijn kinderen door Uw Woord en Geest tot de ware aanroepers van Uw Naam. Het is de Geest van pinksteren, die in de dag der zaligheid aanroepers van de Naam des Heeren geboren doet worden. Smeek om die Geest, Die Heere is en levend maakt, en Christus verheerlijkt tot zaligheid, tot volkomen zaligheid in het hart.

En het zal zijn, dat een iegelijk, wie dan ook, wanneer ook en waar dan ook, die de Naam des Heeren zal aanroepen, zalig zal worden.

*Katwijk aan Zee,
Ds. J. Veenendaal.*

Van de administratie

8 nieuwe abonnees konden de afgelopen periode weer aan ons lezersbestand worden toegevoegd en aan giften werd f 100.- ontvangen. Voor beiden hartelijk dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de redactie

1. Ontmoetingsdag te Kampen. We herinneren er weer even aan dat deze D.V. zal worden gehouden op zaterdag 31 augustus a.s. in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente. Sprekers zullen dan bij leven en welzijn zijn de predikanten Blom, Van der Ent, Van Sorge, Van de Weerd en Vlietstra.

2. School voor Dundas en Hamilton. Mw. B.M. zond per bank een gift van f 50.-. Hiervoor hartelijk dank.

B.

Kruis dragen

3.

Toespraak gehouden op de mid-dagsamenkomst van Bewaar het Pand te Sliedrecht op zaterdag 6 april 1991

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk
verschijnt eens in de veertien dagen

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, 4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720-74202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0.25 per mm. Bij kontrakt korting.

Tekstwoorden Romeinen 28-30

"En wij weten, dat degenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk degenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn.

Want die Hij tevoren gekend heeft, die heeft Hij ook tevoren verordeneerd den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zij onder vele broederen.

En die Hij tevoren verordeneerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt."

De vreugde

De zwaarte van het kruis is wel dodelijk voor het vlees, maar er vloeit een rijke zegen van Geestelijke vruchten uit voort.

Als de beproeving, de kastijding aanwezig is, schijnt het geen zaak van vreugde te zijn, maar veelmeer van droefheid, maar daarna werpt zij een vreemdzame vrucht der gerechtigheid af namelijk voor degenen die daardoor geoefend worden.

Het is een blijk van Gods Vaderschap en ons kindschap. Deze vreugde is wel van een geheel eigen karakter en heeft niets van een verborgenheid. De vreugde ligt vaak vlak achter het kruis en de kastijding.

Het is de geur der liefde van Christus, die om het kruis hangt en het is de geur der liefde van God de Vader, die de Heilige Geest ons leert af te lezen in het kruis.

Dat betekent niet dat wij onaandoenlijk zijn onder het dragen van het kruis. Toen bij de watersnoodramp in 1953 een kind des Heeren, zijn vrouw en een kind voor zijn ogen zag verdrinken en een zoon bewusteloos op een zolder van een kapot huis lag en hijzelf ternauwernood werd gered en tot zichzelf kwam begon hij te zingen: Heilig zijn, o God, Uw wegen, niemand spreek' Uw hoogheid tegen. Echter de tranen van droefheid en verdriet rolden over zijn wangen.

Calvijn schrijft: Christus heeft gezocht en geweend! Wat zullen wij toch alle tranen afkeuren indien uit het lichaam van onze Meester bloedige tranen zijn gedroppeld?

Daarin schittert de opgewektheid van Gods kind, wanneer hij gewond door droefheid en smart in geestelijke vertroosting van God rust vindt. Zo was het mogelijk dat een godvrezende boer kon zingen toen zijn boerderij was afgebrand en zijn veestapel voor een

groot deel verloren was gegaan: Geloofd zij God met diepste ontzag; Hij overlaadt ons dag aan dag met Zijne gunstbewijzen....

Calvijn schrijft: Roemen in de verdrukking sluit daarom het schier verwilderd klagen der heiligen niet uit. "Bij tijden dringt en drukt de Heere de Zijnen zo, dat zij nauwelijks adem kunnen halen en alle troost vergeten. Maar dan voert Hij hen weer in het leven terug, die Hij tevoren in het donker van de dood had neer laten zinken" (Rom. 5:3).

God haalt ons uit de diepten op.

Wij zijn nog te weinig geworteld in Christus als de smart het hoogste en laatste woord schijnt te hebben. Wij beleven dan nog te weinig zoetheid in de vreze Gods. Er zijn er nog maar weinig die geleerd hebben zegt Calvijn die Christus zo kostelijk achten dat zij al het andere schade en drek achten. God betoont Zichzelf een Vader te zijn aan degenen, die de tuchtiging gewillig op zich nemen. Wie achteruit slaat als een koppig paard en onbuigzaam blijft zal nooit tot de hoogte van deze ervaring komen.

Het lijden, het kruis, de kastijding is de weg, die God voor ons uitzet. Het voert tot hechtere gemeenschap met Christus en loopt uit op de ingang in het koninkrijk der hemelen.

Daardoor zullen wij temidden van de dood het leven zien, daar Christus toch door de smaad van het kruis tot de glorievolle opstanding is geraakt waaruit nu voor ons voortkomt alle zaligheid, vreugde en triumph (Calvijn op Hebr. 13:13).

De richting

De richting waarheen het dragen van het kruis ons stuwt is naar Boven. Die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.

Calvijn schrijft: Dit geldt hen op wie thans het kruis drukt. Zorg en schande betekenen dus geen verlies voor hen. Deze verheerlijking is weliswaar eerst in Christus ons Hoofd geschonken. Omdat wij echter in Hem enigermate de erfenis van het eeuwige leven reeds met de ogen aanschouwen groeit daaruit zulk een zekerheid van onze heerlijkheid, dat onze hoop reeds als tegenwoordig bezit is te achten. Zo mag Paulus van de toekomst spreken als was zij tegenwoordig. Moge voor de wereld menigerlei leed de glans van onze heerlijkheid verdonkeren voor God en Zijn engelen straalt zij helder

en klaar. Heel de climax van de tekst wil ons dus inscherpen dat de aanvechtingen van het geloof die ons nu vernederen, slechts daartoe dienen om ons tot de heerlijkheid van het Hemelrijk en tot het opstandingsleven van Christus heen te leiden met Wie wij nu gekruisigd worden.

Alleen een gekruisigd christenleven doet ons beoefenen wat de apostel schrijft aan de Kolossenzen, hoofdstuk 3:1-4: Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, zo zoekt de dingen die boven zijn waar Christus is, zittende aan de rechterhand Gods.

Bedenkt de dingen, die boven zijn, niet die op de aarde zijn. Want gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus verborgen in God. Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, die ons leven is, dan zult ook gij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid.

Welk een toekomst gaat de Kerk onder het kruis tegemoet. Hebt u er door genade een levende hoop op?

*Katwijk aan Zee,
Ds. J. Veenendaal.*

Nederlandse Geloofsbelijdenis

22

Van de vleeswording van Jezus Christus

't Lijkt vreemd direct na Pinksteren te schrijven over de menswording van Gods Zoon. Het feit van Christus' vleeswording en dat van de uitstorting van de Heilige Geest staan voor besef zo ver uit elkaar. Gods Woord echter verbindt die beide met elkaar. Denk maar aan Galaten 4. Eerst spreekt de apostel Paulus van de menswording: "maar wanneer de volheid des tijds gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden...". Even later van de komst van de Heilige Geest: "en overmits gij kinderen zijt, zo heeft God de Geest Zijns Zoons uitgezonden in uw harten". Twee maal lezen we hier hetzelfde woord: "uitgezonden". God heeft Zijn Zoon uitgezonden vanuit de hemel om volkomen te betalen door Zijn lijden en sterven. Na het volbrachte Middelaarswerk heeft Hij de Geest Zijns Zoons uitgezonden. Pinksteren is de kroon op het gebeuren van de Kerstnacht. En alleen de Heilige Geest doet in de weg des geloofs de zegen ervan kennen in de harten van de Zijnen.

Eénzijdige liefde

Het is niet moeilijk van artikel 17 naar 18 te gaan. God heeft Zichzelf begeven om de gevallen mens te zoeken en de belofte van Zijn Zoon gegeven (17). Nu wordt de lijn van wat God gedaan heeft verder doorgetrokken (18): "Wij belijden dan, dat God de belofte, die Hij de oudvaders gedaan had door de mond Zijner heilige Profeten, volbracht heeft, zendende Zijn eigen, eniggeboren en eeuwige Zoon in de wereld, ten tijde door Hem bestemd".

Het is opvallend hoe hier de éénzijdige liefde Gods weer benadrukt wordt. Die liefde spreekt in het volbrengen van de belofte. Trouw en liefde gaan hier samen. God heeft niet nagelaten Zijn Woord waar te maken! Die liefde komt ook uit in het woord: "zenden". God heeft Zijn Zoon uitgezonden. Hij heeft het gewild in vrije liefde, dat Zijn Zoon in deze wereld vol vloek en ellende zou neerdalen. Hij heeft Hem zo overgegeven aan het lijden en sterven om te betalen aan de eis van Zijn gerechtigheid. Rijk komt hier ook de grootheid van die liefde openbaar in de aanduiding en van Gods Zoon, zoals we die kennen uit de bekende teksten, die ons aanspreken bij het wonder van de Kerstnacht. Hij werd geschonken als Gods "eigen", als Gods "eniggeboren" Zoon. "Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft" (Romeinen 8:32), "dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft" (Johannes 3:16) en "dat God Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld" (1 Johannes 4:9). God heeft Zichzelf gegeven in het geschenk van Bethlehem. Hij gaf het liefste, dat Hij had. Hij heeft Zich uitgeput in het geven. Het is hier alles vol van de éénzijdige liefde Gods. Liefde die onpeilbaar is, die bewonderd wordt bij de nameloze schuld en ellende van gevallen zondaren.

De volheid des tijds

Christus is mens geworden "ten tijde door Hem - God - bestemd". Hier is aansluiting aan de uitdrukking in Gods Woord-Galaten 4:4: "de volheid des tijds".

Vaak denkt men daarbij aan de omstandigheden bij de komst van Gods Zoon in de wereld, waardoor de tijd rijp geworden is voor het Evangelie. Het grote Romeinse wereldrijk was er toen met een zekere vrede. Er was één wereldtaal in dat rijk, die door velen verstaan werd nml. het Grieks. Er was een bepaalde onvoldaanheid bij de volkeren, waardoor er een uitzien was naar verlossing. Zo was in zekere zin

de bodem bereid voor het Evangelie van Christus. Gods Raad had al die omstandigheden zo gemaakt en geleid, dat het Evangelie sneller verbreid kon worden.

Hier is het gevaar niet denkbeeldig, dat wij achteraf van ons-uit gaan bepalen, wanneer Christus moest komen. Het is daarbij trouwens de grote vraag of Galaten 4 zo'n verklaring toelaat. Er is, meen ik, meer reden om te denken aan het einde der bedeling der Wet "toen de zandloper van het oude slaafse bestaan leeg was gelopen". Dat moment heeft God bepaald. Wij behoeven noch kunnen God narekenen. Het geloof des harten zegt hier alleen: God heeft Zijn Zoon op de preciese tijd geschonken. Anders was er niets van terecht gekomen. Artikel 18 belijdt het wel heel goed: "ten tijde door Hém bestemd".

De gestalte van een dienstknecht

Christus is gekomen in de gestalte van een dienstknecht. Zo tekent Gods Woord de menswording. De belijdenis spreekt dit na: "Dewelke eens dienstknechts gestaltenis aangenomen heeft en de mens gelijk geworden is, Filippenzen 2:7..".

Zijn menswording is daad. Hij heeft aangenomen. Iemand kan wel eens zeggen: ik heb naar het leven niet gevraagd. Het is in feite goddeloze taal, miskennis van God, Die het leven gegeven heeft. Niettemin is het wel waar, dat wij in onze geboorte passief zijn. Wij brengen onszelf niet ter wereld. Maar Christus heeft er wél om gevraagd, om het leven, zoals Hij het hier geleefd heeft, van allerhande ellendigheid, dragend de vloek en de doem. Zo is Zijn geboorte daad van Zijn liefde. Hij heeft Zichzelf willen vernederen, het metterdaad gedaan!

Hij was in de hemelse heerlijkheid. In de gestaltenis Gods. Gode evengelijk. Maar Hij heeft het geen roef geacht om zo te zijn. Hij heeft het niet gebruikt voor Zichzelf. Niet naar Zichzelf toegestaan. Dan was er nooit zaligheid geweest voor arme zondaren. Hij heeft prijs gegeven ter wille van hen de heerlijkheid van de hemel en al de eer, die Hij daar van Zijn Vader en de engelen ontvangt. Hij heeft afgezien van de heerlijkheid, van het in-de-gestaltenis-Gods-zijn, en de dienstknechtgestalte heeft Hij aangenomen. Hij wist wat Hem te wachten stond, dat Hij steeds meer Zich moest vernederen, tot in de dood. Toch zag Hij er niet van af. Hij kwam en boog onder de schuld, onder de vloek van de Wet,

als de Knecht aller knechten. Zo werd Hij de mens gelijk. We kunnen wel zeggen: de gevallen mens gelijk. We lezen het hier verder: "Waarachtiglijk aannemende een ware menselijke natuur, met al haar zwakheden..". Hij verscheen niet in de heerlijkheid van de goed-geschapen natuur van de eerste Adam, maar in de natuur, die door de zonde ontluisterd was. Hij kwam in "de gelijkheid des zondigen vleses".

Hij bleef God, maar de heerlijkheid van Zijn Goddelijkheid was verborgen achter de wolken van Zijn dienst-knechtsgestalte. Onpeilbaar diep is de liefde des Vaders, Die Hem gegeven heeft, maar wie zal Zijn liefde meten, die Zich zó heeft willen vernederen? Een mens, die eigen schuld leert kennen tegenover God wordt het alleen een wonder. Zo'n Zaligmaker is het, Die voor die schuld betaalt.

Uitgenomen de zonde

Christus heeft de ware menselijke natuur ontvangen "uitgenomen de zonde". Het wordt hier beleden, zoals ook het geheim daarvan: "ontvangen zijnde in het lichaam der gelukzalige maagd Maria door de kracht des Heiligen Geestes, zonder mans toedoen". Ieder mens is in Adam begrepen. Voor ons allen geldt: "wie zal een reine geven uit de onreine?". Er is van ons uit geen verwachting. Wij zijn allen in zonde ontvangen en geboren. Op ons rust de schuld en de doem. Maar nu heeft God Zelf door het wonder van Zijn Almacht wat nieuws geschapen op aarde. Door de ontvangenis van de Heilige Geest is de moederschoot van Maria geheiligd, dat Jezus zondeloos ontvangen en geboren is. Zo sprak de engel Gabriël het tot Maria: "De Heilige Geest zal over u komen, en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen; daarom ook dat Heilige, Dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden".

Het blijft een geheim. Wel waarachtig mens, en nochtans de Heilige. Het komt de mens van nature vreemd voor. Zo zijn er velen vandaag die dat geheim ontkennen. De maagdelijke geboorte als belijdenis wordt in brede kring verworpen. Men wil dan soms nog wel van dit geloofsartikel als een "teken van de onmacht van ons mensen" (Karl Barth) spreken of als van een "symbool, dat Jezus Zijn oorsprong heeft in de wil van God" (Robinson); maar toch zonder erkenning van deze leer. Het geloof buigt voor het feit en is het een wonder: zó is Hij de Middelaar en

bedekt mijn schuldig begin met Zijn onschuld en volkomen heiligheid.

Uit Maria

Breed besteedt dit artikel aandacht aan de ware mensheid van Christus door de geboorte uit de maagd Maria. In de tijd van de reformatie en daarna werd door de dopersen ontkend, dat Jezus vlees en bloed heeft aangenomen van Maria. Volgens hen kon dat eenvoudig niet. Het was onmogelijk, dat Adam een goede vrucht voortbracht. Menno Simonsz, de vader van de dopersen, paste dit ook toe op het lichaam als zodanig. Hij noemde in dit verband Adam "een stinkende vlierboom", waarvan geen goeds te verwachten was. Zo werd Christus volgens hem niet "uit Maria" maar "door Maria" geboren. Men had daarbij wonderlijke voorstellingen. Er werd gedacht aan een zaad des Vaders, dat in de akker van Maria gezaaid is. Zijn vlees zou door een Goddelijke schepping in Maria geschapen zijn. Het lichaam van Christus zou in de hemel als een kleed in een koffer geweest zijn en door Hem zijn aangedaan bij Zijn komst naar deze aarde. Hoe ook: zo is Christus niet uit Maria geboren. Hij heeft alleen in haar vertoefd "als een gast in de herberg" of als "water in een vuile grot". Ongetwijfeld spreekt bij die gedachten mee, dat de dopersen geen oog hadden voor het lichaam zoals God het in Zijn schepping gegeven heeft.

We behoeven het onbijbelse van zulke gedachten haast niet aan te tonen. Al te duidelijk spreekt Gods Woord. Aan het eind van deze belijdenis klinkt dat Woord door. We kunnen hier alleen al wijzen op Hebreeën 2:14: "Overmits dan de kinderen des vleses en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden..".

Het erge is dat zo de ware mensheid

ontkend wordt. Daarmee wordt in wezen de verlossing van de Zijnen ontkend. Zij hebben er het grootste belang bij, dat Hij de mens in alles gelijk is geworden en de natuur heeft aangenomen, waarin zij gezondigd hebben. Hij heeft de ware menselijke natuur ontvangen naar lichaam en ziel om zo beide te verlossen. Met nadruk wordt dit in artikel 18 zelfs apart beleden. Christus heeft de ware menselijke natuur aangenomen zonder zonde. Zo is Hij door de geboorte uit Maria gedaald in het verdorven menselijke geslacht om de volkomen zaligheid te verdienen.

Immanuël

Artikel 18 eindigt zo bijzonder. Het blijkt dat het niet om een beschouwing gaat buiten de zaligheid om. Ook niet om een strijd, die maar een bijzaak raakt. Het gaat om de belijdenis van Immanuël: "God met ons". Christus is Immanuël geworden doordat Hij het vlees en bloed van zondaren heeft aangenomen. Daar hangt alles van af. Wij hebben God naar recht tegen ons gekregen. Wie daaraan voorbijgaat, verstaat deze Naam niet. Dan is het vanzelfsprekend dat God met ons is. Het gaat om de rechtvaardige God, Die vordert dat de menselijke natuur, die gezondigd heeft, voor de zonde betaalt. Die met die God in zijn leven te doen krijgt, komt er achter dat het onmogelijk is van eigen kant met die God verzoend te worden.

Die wordt deze Naam zo rijk van inhoud en troost. God mét ons in het geschenk van Bethlehem, omdat hij in dat vlees is afgedaald en zo verzoening heeft willen verwerven. Zoals hier het geloof dit artikel besluit: "dat Hij in der waarheid onze Immanuël is..".

D. Slagboom.

Leven we in de eindtijd?

6.

Er zijn geweldige dingen aan de gang in de tijd waarin we leven. Ontwikkelingen, die verstrekkende gevolgen hebben en die bovendien in snel tempo elkaar opvolgen. Dat geeft onze tijd een zeer gehaast karakter. Ook een onrustig karakter. Wat staat er nu eigenlijk nog vast? Wat is zeker? Wat vandaag zeker leek is morgen alweer achterhaald en overmorgen vergeten. Een van de verschijnselen van onze tijd, waar we echter steeds weer mee in

aanraking komen en waarbij we ons de vraag kunnen stellen of dat ook samenhangt met een antwoord op de vraag of we in de eindtijd leven, is het bestaan van het volk der Joden. Ja, dat komt geregeld weer in het nieuws. Of het nu is door de gestadige stroom emigranten uit de U.S.S.R. of door het bloedbad dat enige tijd geleden werd aangericht op het Tempelplein of door de nederzettingen in de bezette gebieden of door de Scud-raketen die vanuit

Irak werden afgevuurd op Tel Aviv of door Palestijnse overvallen vanuit Libanon of door nog weer iets anders - Israël staat steeds weer in de krant en Israël staat ook steeds weer op de agenda van de regeringen der volken. Als we de vraag zoeken te beantwoorden of we in de eindtijd leven kunnen we om deze dingen niet heen.

Weer een eigen land

Eeuwenlang zijn ze ontheemden geweest, zonder eigen tehuis. Verstrooid door alle landen met alle gevolgen vandien. Hun weg was een lijdensweg. In verschillende landen werden ze geduld, maar meer ook niet. Zelfs dat was in andere landen niet het geval, maar daar werden ze op allerlei manieren lastig gevallen en werd hun leven bemoeilijkt. Ja, er zijn tijden geweest dat ze vervolgd en uitgewezen werden. De eeuwen door is hun weg een lijdensweg geweest.

Maar daar kwam in onze tijd een eind aan. Kort na de oorlogsjaren werd door de Verenigde Naties het besluit genomen, dat het land Palestina verdeeld zou worden in een Joods deel en een Arabisch deel. Het wereldgeweten was ontwaakt toen bekend geworden was wat er in de jaren '40 - '45 in Nazi-Duitsland met de Joden gedaan was. En al was het nog niet overal zo ver, toch werd er onder de volken een meerderheid gevonden, die van mening was, dat de Joden weer in de gelegenheid moesten worden gesteld een eigen staat te vormen en zo een eigen vaderland te hebben.

Het besluit van de Verenigde Naties werd in mei 1948 uitgevoerd. Toen werd Israël weer een eigen natie met een eigen land. De weg van dit volk die de laatste jaren gegaan was door de crematoria van Auschwitz en Dachau eindigde voorlopig in Palestina, of zoals de Joden het het liefst noemen, Eretz Israël. Daar konden ze een zelfstandig leven leiden. Als door een wonder Gods was dit mogelijk gemaakt. Hij, die alle dingen bestuurt en die alle volken hun woongebied aanwijst, had de deuren van het beloofde land weer geopend en ze konden terugkomen.

Natuurlijk, er woonden voor die tijd ook al heel wat Joden in Palestina. Maar ze hadden toen niet het recht een eigen natie te vormen. Ze stonden nog altijd onder een bestuur dat door anderen werd uitgeoefend. En dat was voor de Joden in de jaren dat Engeland het mandaat over Palestina had, echt niet zo'n best bestuur. Maar vanaf 15 mei

1948 hadden ze weer zelfbestuur. Net als in de tijd van David. Vanaf dat moment konden ze zichzelf weer regeren en hun eigen beslissingen nemen. Geen wonder dat dit door de Joden als een soort "wedergeboorte" werd beleefd. En het is inderdaad een gebeurtenis, die op z'n zachtst gezegd, ook ons veel te denken moet geven. Wat heeft God hiermee voor? Gaan hierin profetieën in vervulling? Profetieën, die van terugkeer naar het eigen land spreken. En gaat die vervulling ook nu nog door nu er zoveel Joden uit de Sovjet-Unie de gelegenheid benutten om zich naar het land der vaderen te spoeden?

Wonderlijk bestaan

Het bestaan van de nieuwe natie werd evenwel vanaf het allereerste moment ernstig bedreigd. De Arabische volken waren er fel op tegen geweest dat Palestina gedeeld zou worden. Het antisemitisme en het anti-zionisme is onder de Arabische volkeren buitengewoon sterk en vanuit deze mentaliteit gunde men de Joden geen eigen staat. Toen die evenwel toch een feit werd, brak terstond de oorlog uit en werd Israël van alle kanten aangevallen en werd het prille bestaan ernstig bedreigd.

Maar in de Onafhankelijkheidsoorlog van 1948 slaagde Israël erin niet alleen staande te blijven, maar ze wisten zelfs ook nog een groter gebied van Palestina bij hun land in te lijven dan hun in het verdelingsplan van de VN was toegekend. En niet alleen toen wist Israël staande te blijven, ook in de jaren daarna. Terwijl het bestaan toch meer dan eens op het spel stond. Te denken valt aan de Sinai-veldtocht in 1956, aan de Zesdaagse oorlog van 1967 en vooral aan de Jom Kippoer oorlog van 1973. Tegen geweldig zwaar bewapende vijanden, die bovendien ook nog verre in de meerderheid waren, bleef Israël toch overeind. De Arabische volken zijn er nimmer in geslaagd de Joden in zee te drijven, zoals ze wilden. Er is in die oorlogen wel veel leed veroorzaakt ook onder Joodse bevolking, maar van vernietiging was absoluut geen sprake. Integendeel, als de strijd voorbij was bleek Israël er sterker uit gekomen te zijn en was het gebied nog weer uitgebreid.

Was dat hun prestatie? Was dat te danken aan goed strategisch beleid of aan de preciese functionering van de inlichtingendienst? Als middelen heeft dat alles zeker meegewerkt. En Israël heeft een goed leger onder goede lei-

ding. Ze hebben trouwens ook enorme bedragen over voor hun defensie. Maar daarmee is het eigenlijke toch nog niet gezegd. Het is niet anders dan Gods bewarende hand, die hen ook in het land, dat zij weer van de Heere ontvangen hadden, heeft doen blijven. Die hand was op een wonderlijke wijze over hen uitgestrekt. En zo is het geschied, dat ze tegen die overmachtige vijanden overeind gebleven zijn. Niet dankzij hun eigen inzet, maar dankzij de trouw des Heeren. Er zijn trouwens bijzondere voorvallen te melden uit de jaren van Israëls nieuwe volksbestaan, waar heel duidelijk die bewarende hand des hand in gezien mag worden. Heeft dat ook te maken met de vervulling van oude voorzeggingen? Voorzeggingen waarin de Heere beloofde, dat Hij hen niet alleen zou verzamelen uit de landen waarheen Hij hen verdreven had, maar dat Hij hen ook zou planten in hun land en dat ze daar niet meer uit zouden gaan....

Om een voorbeeld te noemen: Gaat hier misschien het bekende visioen van Ezechiël in vervulling, dat hij eens zag toen de Heere hem het dal met de dorre doodsbeenderen toonde? Toen de profeet op bevel des Heeren profeteerde kwamen de botten en benen bij elkaar en kwam er over de skeletten ook vlees en een huid. Er was beweging; er kwam verandering; de beenderen werden tot lichamen. Is dit het wat er in onze tijd geschied is met de Joden? Mogen we zo de gebeurtenissen van 1948 en volgende jaren zien?

Nog geen geest

Er is veel voor te zeggen het genoemde visioen zo te verstaan. Niet dat daarmee alles gezegd is. Het visioen uit Ezech. 37 heeft wel zeker ook nog andere aspecten en het kan zeer zeker ook gezien worden als een prediking van wat God doet als Hij in het leven van een zondaar levenwekkend gaat werken. Maar er is zeker ook een vervulling ervan te zien in wat God in deze eeuw met Zijn oude bondsvolk aan het doen is.

Maar, hoeveel er ook veranderd is voor de Joden, ze leven toch nog altijd zonder de ware kennis van de Messias. Nog altijd is het zoals Paulus gezegd heeft: er ligt een deksel op hun hart. Ze hebben een geest van diepe slaap; ogen om niet te zien en oren om niet te horen. Ja, nog altijd hebben ze niet begrepen, dat er langs de weg van de eigen-gerechtigheid geen heil te verwachten is. En de enige Naam die onder de hemel tot zaligheid gegeven is, wordt

door hen niet gekend.

De beenderen zijn wel bijeen gekomen; er is ook wel vlees en een huid overheen gekomen. Maar het leven ontbreekt. Ezechiël zag dat er na al de beweging in het dal wel heel wat veranderd was, maar nog altijd waren het lijken die hij zag. Lichamen zonder geest. En er moest nog een tweede wonder gebeuren, voordat deze lijken tot levende mensen werden. Er was nog een werk van de Geest nodig en pas toen dat gebeurde, kwam er leven in de gedoden.

Er is heel wat veranderd in de situatie van de Joden. God heeft al heel veel gegeven. Maar als het gaat om geestelijke zaken - de kennis van God in Christus; het vinden van gerechtigheid alleen in de volkomen genoegdoening van Christus aan het kruis; het door een waar geloof Christus worden ingelijfd - dan moeten we zeggen, dat er heel wat nog gebeuren moet. Dan zal de Geest der genade en gebeden nog over hen moeten worden uitgestort, zodat ze gaan zien wat ze tot nog toe niet zien en ook niet willen zien. God is al wel bezig het visioen van Ezechiël te vervullen maar de volle vervulling wacht nog.

Komt dat dan ook nog? Ongetwijfeld.

Niet alleen zal de Heere Israël uit de landen vergaderen en hen in hun eigen land brengen. Hij zal ook rein water op hen sprengen. Hij zal ook een nieuw hart geven. Hij zal ook Zijn Geest in hun binnenste geven. Hij zal al die dingen doen die bij de geestelijke levendmaking behoren, zoals Ezech. 36 voorzegt. En Paulus gelooft er ook vast in als hij zegt, dat het deksel, dat nu nog op hun hart ligt, zal worden weggenomen. In de weg der bekering. Ja, er komt nog meer voor Israël. God is met dit volk nog niet klaar. Zijn werk gaat door.

Dat hoort ook bij Zijn plannen voor de eindtijd. En als dat gaat gebeuren, zal de wereld er ook nog groot voordeel van hebben. Zoals Boston eens zei: Wilt ge een bloeitijd voor de kerk zien? Bidt voor de bekering van Israël.

Gaan we deze dingen beleven? Gods molens malen langzaam, zegt een spreekwoord. Vaak is dat het geval. Maar ze malen wel secuur. En geen van de dingen, die Hij heeft beloofd, zal mislukken. Laten we maar een voorbeeld nemen aan de apostel Paulus, die kon zeggen: Het gebed dat ik tot God voor Israël doe is tot hun zaligheid.

P. den Butter.

aspect nog weer vanuit een andere hoek te belichten. Dat maakt het voor ons niet altijd gemakkelijk zijn betoog op de voet te volgen. We voelen ons soms verdwaald in het "woud van onderscheidingen" waardoor zijn werk beheerst wordt. Daarom is het bij het lezen van Owens verhandelingen heel belangrijk om de hoofdlijn te ontdekken en die ook vast te houden. We willen dat ook bij de weergave van zijn uiteenzetting over de kracht van de inwonende zonde doen. Dat betekent wél dat we een aantal zijpaden - met soms heel treffende opmerkingen en verrassende inzichten - moeten laten liggen.

De hoofddeling van dit onderdeel van Owens betoog is eigenlijk heel eenvoudig. Hij neemt zijn uitgangspunt in de stelling die hij in het voorgaande hoofdstuk heeft uitgewerkt, namelijk dat de inwonende zonde ten diepste vijandschap is tegen God. Vervolgens omschrijft hij deze vijandschap als een voortdurende activiteit die zich op twee manieren uit, namelijk in een innerlijke houding van afkeer en openlijke daden van verzet. Aan de opmerkingen die Owen maakt bij het eerstgenoemde aspect willen we in de rest van dit artikel aandacht besteden.

John Owen over de "Inwonende zonde"

8.

In deze artikelenserie houden we ons bezig met de gedachten van John Owen over de "inwonende zonde" - de zonde zoals die zich openbaart in het leven van Gods kinderen. We doen dit aan de hand van een uitvoerige verhandeling die hij over dit onderwerp gepubliceerd heeft onder de titel: *"De natuur, de kracht, de bedrieglijkheid en de overmacht van de overblijfselen van de inwonende zonde in de gelovigen"*. In onze weergave sluiten wij ons nauw aan bij de vier kernwoorden die Owen in deze titel noemt. Zo dachten we in de vorige afleveringen na over het eerste kernbegrip: De natuur van de inwonende zonde. In deze aflevering willen we een begin maken met de behandeling van het tweede aspect: De kracht van de zonde in het leven van Gods kinderen.

Een woud van onderscheidingen

Owens uitgangspunt is dat de kracht van de inwonende zonde vooral blijkt in haar werkingen, dat wil zeggen in de vele activiteiten die zij aan de dag legt.

Want juist in de manier waarop zij in het leven van Christenen aan het werk is wordt duidelijk hoezeer zij geneigd is zich telkens weer te verzetten tegen Gods geboden en tegen Zijn genade. Owen hecht er kennelijk veel waarde aan om dit aspect uitvoerig te behandelen. Al in de inleiding op zijn boek had hij aangegeven dat hier het zwaartepunt van zijn betoog zou liggen: Het was er hem met name om begonnen de inwonende zonde in haar kracht en in haar werkingen te ontmaskeren. Nu worden de vele bladzijden die Owen aan dit onderdeel wijdt gekenmerkt door talloze onderscheidingen waarin hij zijn betoog onderverdeelt. Hij is daarin duidelijk een kind van zijn tijd: Hij volgt de redeneertrant die in zijn dagen gebruikelijk was en schrijft in de wat moeizame stijl die we bij zijn tijdgenoten wel vaker aantreffen. Bovendien is het voor Owen zelf vooral typerend dat hij er steeds op uit is een onderwerp uitputtend te behandelen. Vandaar dat hij zijn uiteenzetting nogal eens onderbreekt om een bepaald

Moe geworden van God...

Het gaat bij dit onderdeel dus om de verborgen afweer en afkeer van God en Zijn dienst, die als een donkere achtergrond steeds aanwezig blijft in het leven van Gods kinderen. Deze houding vertoont zich lang niet altijd in haar ware gedaante. Vandaar dat zij doorgaans niet zo gemakkelijk te herkennen is. Owen wijst er terecht op dat zij doorgaans het duidelijkst aan het licht treedt wanneer wij in stilte de verborgen omgang met de Heere zoeken. Daarbij denkt hij dan met name aan het stille gebed en de persoonlijke meditatie. Op zulke momenten zijn we alléén met God en Zijn Woord. Dan komt onverhuld aan het licht wat er werkelijk in ons hart leeft. Wanneer we onze religieuze plichten vervullen terwijl er andere mensen bij zijn - bijvoorbeeld tijdens de zondagse kerkdiensten - gebeurt dat veel minder. Bij zulke gelegenheden zullen we onszelf zo goed mogelijk willen voordoen en komt beslist niet alles wat in ons binnenste omgaat naar buiten. Terwille van de mensen leggen we de duistere neigingen van ons hart zoveel mogelijk het zwijgen op. Maar als we de verborgen omgang met God zoeken zijn deze remmingen verdwenen. Juist dan

zal de verborgen afkeer van God en Zijn dienst die in ons binnenste woont zich gaan roeren. Hoe dat gebeurt? Owen legt uit dat deze neiging vooral ons gevoelsleven in zijn greep probeert te krijgen en vandaar ook invloed uitoefent op onze gedachten. Concreet betekent dit dat wanneer we bijvoorbeeld in het gebed tot God willen naderen we een grote vermoeidheid over ons voelen komen. Bovendien fluistert deze geest van afkeer ons voortdurend in dat er veel aantrekkelijker of zinvoller dingen te doen zijn dan te bidden, te mediteren, of te luisteren naar de verkondiging van het Woord. Zo worden onze gedachten heel gemakkelijk afgeleid van wat de Heere welgevallig is en verschrompelt de verborgen omgang met Hem tot een lege vorm. Uiteindelijk kan deze heimelijke afkeer zó het hart gaan beheersen dat we in moedeloosheid geneigd zijn maar met alles te stoppen! In dit verband verwijst Owen naar de woorden uit Jesaja 43:22 die in de oude Engelse vertaling zo luiden: "Maar gij hebt Mij niet aangeroepen, o Jacob! Want ge was moe geworden van Mij, o Israël!" Omdat zij moe - en moedeloos - geworden waren onder de roepstemmen en de nodigheden van de Heere, zijn de kinderen van Jacob er maar mee opgehouden Hem aan te roepen. Zo sterk had die verborgen afkeer hen in zijn greep...

De gevolgen

Nu is deze houding niet alleen in het leven van de ware gelovigen te vinden, maar in het hart van alle mensen die onder het Woord leven! Daarom waarschuwt Owen ieder zonder onderscheid voor de dodelijke gevaren die hier op de loer liggen. Naar zijn gedachte kan deze afkeer namelijk de oorzaak zijn van allerlei verkeerde, vleselijke opvattingen en zelfs van een volslagen afval van het geloof. Mensen voelen het stil verzet in hun binnenste tegen het zoeken van de verborgen omgang met God; ze weten niet hoe ze zich tegen deze strevingen van hun boze hart moeten verzetten.... en geven alles maar op, eerst gedeeltelijk, daarna helemaal. Op deze wijze is de deur opengegaan voor een leven in de zonde en zelfs voor een volkomen breuk met het christelijk geloof! Hieraan voegt Owen deze woorden toe - die ook in onze tijd van kerkverlating niets van hun betekenis verloren hebben -:

"Ik ben ervan overtuigd dat verreweg de meesten die hun christelijke belijdenis de rug toekeren - en zulke

mensen zijn er in onze dagen vele - door één van deze twee deuren op hun dwaze dwaalweg terechtgekomen zijn: Of het was een grote en ernstige zonde die hun gewetens tot bloedens toe verwondde, hun gevoelens besmette en alle verlangens afbrak om ook maar iets meer met God te doen te hebben; Of het was het doorgaan op de weg van het veronachtzamen van de persoonlijke omgang met God, die voortkwam uit een vermoeidheid in het strijden tegen die machtige afkeer die ze in hun binnenste daartegen ontdekten".

De vijfvoudige raad

Omdat deze verborgen afkeer zo'n ontzaglijk gevaarlijke vijand is van het geestelijke leven onderbreekt Owen zijn diagnose van de inwonende zonde om een vijftal aanwijzingen te geven voor de strijd tegen dit kwaad:

Om de houding van afkeer tegen te gaan is het in de eerste plaats nodig dat wij ons hart voortdurend en volledig richten op een heilige levenswandel. Dat houdt in dat we al Gods geboden hoogachten en daarnaar begeren te leven. Wanneer we slordig met de wet van de Heere omgaan - al is dat maar op één punt - zal de zonde het in ons leven steeds meer voor het zeggen krijgen en ons uiteindelijk te schande maken. Daarom zegt de dichter van psalm 119: "Dan zou ik niet beschaamd worden, wanneer ik merken zou op al Uw geboden" (vs. 6).

Wanneer we dichtbij al deze goede geboden leven worden we bewaard voor de dóórwerking van het innerlijke verzet tegen de geestelijke dingen en zullen we ook niet beschaamd worden.

Vervolgens worden we geroepen de afkeer die in ons binnenste opkomt in de kiem te smoren. Daarom is het nodig waakzaam te zijn, zodat we dit kwaad al in zijn eerste ritselingen onderkennen. Vooral tegen dat allereerste begin dienen we ons in Gods kracht teweer te stellen. Net zo min als we aan de duivel plaats mogen geven, mogen we de zonde ruimte gunnen of ons hart door de geest van afkeer steeds verder laten bedwelmen en vergiftigen. Daarom is het van het grootste belang tegen dit kwaad de strijd aan te binden vanaf het allereerste moment dat het in ons binnenste begint op te bruisen. Dat zal alleen mogelijk zijn wanneer we de genade en de hulp van de Heere daarbij voortdurend inroepen.

In de derde plaats dienen we ervoor te

zorgen dat de innerlijke afkeer nooit de overwinning over ons behaalt, hoe hardnekkig hij ook is. Op alle mogelijke manieren kunnen mensen verslappen in het zoeken van de verborgen omgang met de Heere. We kunnen opgeslokt worden door de drukte van ons dagelijks leven, meegezogen worden door bepaalde verzoeken of neergedrukt door innerlijke duisternis. Maar naar Owens overtuiging is geen van deze gevaren zo groot als dat van de dodelijke vermoeidheid die ons hart kan aangrijpen. Juist op die manier krijgt de zonde namelijk het gemakkelijkst de ruimte. Ja, zo kan zij zelfs de macht krijgen in ons leven, zodat wij haar gehoorzamen in de begeerten van ons sterfelijk lichaam (vgl. Rom. 6:12). Dit soort overwinningen mag de innerlijke vermoeidheid onder geen beding behalen. Daarom laat Owen met grote klem de vermaning uit de Schrift horen, dat "gij niet verflauwt en bezwijkt in uw zielen" (Hebr. 12:3).

Daarbij mag onze verwachting van de Heere zijn. "Want die de Heere verwachten, zullen de kracht vernieuwen...zij zullen lopen en niet moe worden.." (Jes. 40:31).

De vierde raad die gegeven wordt is dat de afkeer van geestelijke dingen die in ons woont, ons met diepe ootmoed dient te vervullen. Hoe moeten we ons niet wegschamen, dat er in ons hart nog zoveel verzet te vinden is tegen de Heere die zo goed en zo mild voor ons is. Als er ergens reden is om voor Hem te buigen met een verbroken hart, dan toch hier wel!

Tenslotte raadt Owen aan dat wij onze geest zoveel mogelijk voeden met het overdenken van de uitnemendheid en schoonheid van geestelijke dingen. Op deze manier worden ze lieflijk in onze ogen en gaat er aantrekkingskracht van uit voor ons hart.

Als dingen als het geloof en het kennen van God in Christus de hoogste plaats in onze gedachten innemen, is dat een uitstekend middel om deze heimelijke afkeer van God te verzwakken en krachteloos te maken.

(wordt vervolgd)

Middelharnis, A. Baars.

Nijkerk - Nieuwkerk

Dit is niet een kop die ik bedacht heb, maar die komt van Ds. Van der Ent. Een poosje geleden hadden we een vergadering waarop ook Ds. W van Sorge van Nijkerk aanwezig was. Deze bracht ter sprake dat er een actie gaande was om te komen tot de bouw van een

grotere kerk. Het huidige gebouw is te klein. Toen sprak Ds. Van der Ent bovenstaande woorden, waarin kernachtig uitkomt waar het om gaat.

Volgens het jaarboekje 1990 is de gemeente Nijkerk gesticht op 5 juli 1958. De gemeente was toen nog klein. Van 1964 tot 1967 was Ds. P. Roos er predikant. In 1969 kwam Ds. R. Kok sr. Die bleef er tot zijn emeritaat in 1979. Tot op zeer hoge leeftijd heeft hij Nijkerk gediend. Ds. Kok heeft vele artikelen voor ons blad geleverd. Tot zijn dood toe was hij lid van het bestuur van de stichting Bewaar het Pand. Na Ds. Kok kwam Ds. Stehouwer, tot die tijd predikant van de Free Reformed Church in North America. Ds. Stehouwer vertrok in 1988 naar Vlaardingen. Sinds 8 maart 1990 is Ds. W. van Sorge aan Nijkerk verbonden.

Deze gemeente telt nu ongeveer 220 zielen. Het kerkgebouw biedt plaats voor ongeveer 160 kerkgangers. De kerkeraad schrijft in een circulaire: Een betere kerk- en zaalruimte voor onze gemeente is geen luxe, maar dringende noodzaak!

Ds. Van Sorge heeft negen preken gehouden over de brief van Judas. De kerkeraad heeft deze onder de titel: Strijden voor het geloof! uitgegeven ten gunste van de kerkbouw. Het boekje is verkrijgbaar voor f 17,50, verhoogd van f 5,- verzendkosten, over te maken op postgiro 6238835 t.n.v. Preekuitgaven Chr. Geref. kerk Nijkerk. Bij afname van meerdere exemplaren zijn de portokosten per boekje uiteraard lager. Het wordt op prijs gesteld als in zoveel mogelijk gemeenten iemand bereid is om een aantal boekjes in eigen omgeving te verkopen. Wie zich hiervoor wil inzetten gelieve zich met Ds. Van Sorge in verbinding te stellen: tel. 03494-61691. Het boekje kan ook bij hem worden afgehaald: Julianastraat 17 Nijkerk.

Nu nog iets over het boekje met preken. De brief van Judas richt zich tegen dwaalleraren. Waarschuwing daartegen is ook nu op zijn plaats. Ds. Van Sorge laat dat duidelijk uitkomen. In vervolgstoffen behandelt hij de brief en dat betekent dat we in elke preek slechts een gedeelte van de tekening van de dwaalleraars behandeld zien. Dat is geen bezwaar wanneer een eigen predikant zulke preken achter elkaar houdt. Ook niet wanneer men voor zichzelf het boekje aanschaft en leest. Ds. Van Sorge had juist het oog op particulier gebruik. Vervolgstoffen

lenen zich minder goed voor een leesdienst. Deze bundel preken is erg geschikt voor behandeling op een studievereniging of bijbelkring. Ds. Van Sorge is bereid daarvoor gespreksvragen op te stellen. Men stelle zich met hem in verbinding.

Een enkele opmerking willen we maken. Op bladzijde 132 waarschuwt Ds. Van Sorge tegen slechte programma's van radio en T.V. Hij had zich sterker tegen het gebruiken van de televisie hebben kunnen uitspreken. Deze hoort in onze gezinnen geen plaats te hebben. Het is de wereld in huis. De bedoeling van Ds. Van Sorge was de nadruk te leggen op de noodzaak van de beoefening van de vreze des Heeren. In dat licht moeten we zijn waarschuwing zien. Zo schreef hij me. Nog een algemene opmerking: Er is behoefte aan degelijke preken, die elk een eigen boodschap hebben en waarin de grondwaarheden duidelijk uitkomen, waardoor de lezers en hoorders genoot worden tot zelfonderzoek voor het aangezicht des Heeren. Er is toch een diepgaand onderscheid tussen mensen die door de Heilige Geest worden bearbeid tot zaligheid en

mensen die de zaligmakende bediening van de Heilige Geest missen. Ik kan het natuurlijk ook anders zeggen namelijk zo: Er is een oneindig verschil tussen dood en leven, tussen dag en nacht enz., zo ook tussen hen die de Heere door genade op een rechte wijze zoeken of hebben gevonden en hen die nog dood zijn in zonden en misdaden. Er is behoefte aan goede preken. Het is moeilijk om zulke preken te schrijven. De kerk is er mee gediend. Mogelijk zijn er onder onze predikanten die zich gedrongen gaan gevoelen om zich ook voor deze arbeid te geven. Er wordt meermalen naar gevraagd.

Om nog even terug te komen op het boek van Ds. Van Sorge. We hopen dat het boek zijn weg vindt en dat de netto-opbrengst een duidelijke bijdrage is in de stellig zeer hoge kosten van kerkbouw. De schrijver liet tien exemplaren bij mij achter. Als het ware in depot.

Ik zou het zeer op prijs stellen wanneer er tien liefhebbers uit mijn omgeving kwamen om een exemplaar te halen en te betalen.

Wie zijn die tien?

B.

Voor de jeugd

Nehemia 120

“Zo twistte ik met de edelen van Juda, en zeide tot hen: Wat voor een boos ding is dit, dat gijlieden doet, en ontheiligt de sabbatdag?

Deden niet uwe vaders alzo, en onze God bracht al dit kwaad over ons en over deze stad? En gijlieden maakt der hittige gramschap nog meer over Israël, ontheiligende de sabbat”

Neh. 13:17 en 18.

Beste jongelui!

Misschien slaakt deze of gene wel de verzuchting: Al weer over de sabbat. Daar is al meer over geschreven. Moet dat steeds weer gebeuren? Het is inderdaad waar: Het gaat in dit artikel weer over de rustdag. Doch vergeet niet, dat dit een dag is, die elke week terugkeert. En als er dan eens in de veertien dagen over geschreven wordt in Bewaar het Pand, is dat toch geen overbodige zaak. Te meer niet, daar de teksten, die wij bespreken, ons steeds weer dat gewichtige onderwerp voor de aandacht brengen. Het kan wezen, dat we zo aan de rustdag gewend zijn, dat we de betekenis er helemaal niet meer

van weten. Het is een dag die schromelijk ontheiligt wordt. En daar kan niet genoeg tegen gewaarschuwd worden. Wanneer de vreze des Heeren ons deel mag zijn, dan zal men er mee instemmen. Want we worden zo menigmaal gewaarschuwd tegen allereerste kwaad dat wordt bedreven. Je kunt de bijbel niet openslaan, of je komt op de een of andere manier altijd weer waarschuwendende woorden tegen. En waarom gebeurt dat eigenlijk? Waarom doet God dat eigenlijk?

Ach, lieve vrienden, begrijp dat nu eens goed. We zijn met elkander op reis naar de eeuwigheid. Die reis duurt voor de een wat langer dan voor de ander, doch God weet alleen hoe dicht een ieder onzer reeds bij het eindstation van zijn leven genaderd is. En als we dan in de levenstrein steeds weer gewaarschuwd worden, weest er dan dankbaar voor. Niemand kan zeggen: Ik ben niet gewaarschuwd. God laat dat doen, omdat Hij er geen lust in heeft dat een onzer verloren gaat. Vandaar steeds weer dat waarschuwendende woord: Gedenk....

Tegenover gedenken staat vergeten. En dat doen we zo gemakkelijk. We weten het wel en gedenken niet, doch vergeten wat God geboden heeft. We doen inmiddels datgene wat God verboden heeft. En dat kan niet ongestraft blijven. Nehemia, die een nauw leven leidde, was daarvan overtuigd. Daarom twistte hij met die sabbatschenders, de edelen van Juda. Dat waren de leiders van het volk. Want deze hadden het dienen te voorkomen dat de dag des Heeren zo snood ontheiligd werd. Hij noemt de zonde een "boos" ding. Dat woordje "boos" doet ons denken aan de "boze". Dat is een naam van de duivel. Zondigen, op welke wijze ook, is niets anders dan doen datgene wat de duivel graag wil. En dat kan alleen maar tot onze eeuwige schade verricht worden. Als Nehemia twist, dan wijst hij ook op de geschiedenis. Want in het verleden had men zich ook bezondigd aan het vierde gebod. En dat was zwaar gestraft. Het was in het verleden door de Vaders ervaren, dat er met God en Zijn gebod niet valt te spotten. Zonden hebben nooit anders dan ellenden tot gevolg. En ondanks dat men dit wist, maakte men het in het heden nog erger dan in het verleden.

Nehemia hield in zijn bestraffing geen rekening met de economie, met de welvaart van het volk. Hij hield alleen rekening met God en Zijn gebod. Israël was een theocratisch volk. Dat wil zeggen: Het stond rechtstreeks onder de regering van God.

Ik begrijp dat jullie zullen zeggen: We leven nu in een andere tijd. Wij zijn geen theocratisch volk, maar een democratisch volk. Ik ben geneigd om met Elisa te zeggen: Dat weet ik ook wel, zwijgt gij stil. Er wordt ook nu nog getwist tegen de edelen van het volk, omtrent de ontheiliging van de dag des Heeren. Doch in een democratisch geregeerd land is het niet de vraag: Wat wil God, doch wat wil de helft van het volk plus één. Want dat beslist. We mogen enerzijds blij zijn met de democratie. Het is altijd nog beter dan de dictatuur. Doch dat neemt niet weg, dat God nu nog Dezelfde is, als in de dagen van Nehemia. Hij laat ook nu niet met Zich spotten. In het verleden is dat al menigmaal gebleken. Want alle rampen waarmede ons land bezocht is, zijn niet over ons gekomen, vanwege ons goeddoen, doch vanwege het kwaad dat dagelijks vermeerderd wordt. En dat het nog is zoals het is, is alleen een bewijs van de lankmoedigheid Gods. Hij is in Zijn toorn nog des ontfermens gedachtig. Want

als Hij deed met ons land en volk, naardat het zich waardig maakt, dan werden we van de aardbodem weggevaagd.

Doch laten we de schijnwerper niet op een ander richten. Want dan komen we zelf als nette jongens en meisjes in de schaduw te staan. We vallen dan niet op. Het wordt echter anders wanneer de schijnwerper van Gods Woord op mij gericht wordt. Dan kom ik in het licht te staan. Dan is een ander niet meer de kwaaddoener, doch dan word ik de boosdoener. Dan vergaat het ons precies eender als David. Die kreeg eens bezoek van de profeet Nathan. Die vertelde hem een verschrikkelijk verhaal, van een rijk man, die vele schapen had en die op een bepaalde dag visite kreeg. Hij wilde zijn gast rijk onthalen, doch tegelijkertijd zijn eigen kudde sparen. Hij nam daarom het ooilam van een arme man, om het wel voorbereid zijn gast voor te zetten. Dat was natuurlijk een zeer smerige streek van die rijke man. Toen David dat hoorde had hij gauw zijn oordeel klaar: "Dat is een man des doods". De profeet Nathan zeide tot hem: "Gij zijt die man!". Want hij had Uria op een schandalige wijze om laten brengen, om de vrouw van die man, waar hij overspel mee bedreven had, voor het oog van de mensen onschuldig, tot zich te kunnen nemen. De beschuldigende vinger van Nathan bracht de schuld van David aan het licht. Hij kwam toen in het licht te staan. Toen was het niet meer die man uit dat verhaal, doch toen werd David de man, die gedaan had wat kwaad was in Gods oog. Dat heeft hij toen ook beleden: "Ik heb gedaan dat kwaad was in Uw oog; Dies ben ik HEERE, Uw gramschap dubbel waardig. 'k Erken mijn schuld, die U tot straf bewoog. Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig". David kwam daardoor in de schuld voor God. Wie in de schuld komt voor God, kan alleen David maar naspreken. En dan niet met zijn mond alleen, doch met zijn hart. Hebben jullie zo iets ook wel eens beleefd? Of achten jullie deze dingen ouderwets, uit de tijd. Dingen die vroeger misschien wel eens zijn voorgekomen. Doch daar hoor je tegenwoordig niet meer van. Zo iets gebeurt nu niet meer.

Het is waar, je hoort er nu niet zo veel meer van, dat iemand persoonlijk in de schuld komt. Toch is het nog helemaal niet uit de tijd hoor. Het komt gelukkig nog voor. En ik hoop dat voor jullie geen onbekende zaak is, wat het zeggen wil, dat niet die goddeloze buurman,

die sabbatschender, de boosdoener is. Of de overheid, die alles maar toelaat en zelfs bevordert. Maar dat jullie persoonlijk in de schuld komen voor God. Dat is nodig voor mij en jullie. En wie in de schuld mag komen voor God, ervaart dat wie zijn zonden belijdt en laat, ook vergiffenis ontvangt van God. Want dat heeft God Zelf beloofd: Wie zijn zonden belijdt en laat, die zal vergiffenis ontvangen. Dat heeft David ook beleefd. Want toen hij die hartelijke belijdenis uitsprak, zeide God tot Nathan: Ga naar David, en zeg dat Ik hem zijn zonden vergeven heb. Zo is God ook! Hij is een gaarne vergevend God.

Die vergeving die we allemaal nodig hebben wordt, als het goed is, elke zondag verkondigd. Eerst de wet en daarna het evangelie. Zo is de orde in de eredienst. Door de wet is de kennis der zonde. Het evangelie getuigt van vergeving der zonden. En dat gebeurt altijd terwille van de verdiensten van de Heere Jezus Christus. Die heeft nooit gezondigd, doch Hij is tot zonde gemaakt, opdat mensen die enkel zonde zijn, door God vrijgesproken zouden kunnen worden en een recht zouden kunnen verkrijgen op het eeuwige leven.

Dit evangelie, dat alle creaturen verkondigd moet worden, dat is toch wel het aanhoren waard. Want wie in de vergeving der zonden mag delen door het geloof, is veel rijker dan iemand die op zondag de hele wereld zou kunnen verdienen. Want met alle schatten van de wereld kan niet een zonde voor God ongedaan gemaakt worden. Daar is maar één middel voor. En dat is het bloed van Jezus Christus, dat reinigt van alle zonden.

Wie dat beleven mag door het geloof, beleeft echt een rust-dag. Een dag waarop men tot rust komt. Een dag waarop men horen mag, en weten mag (want het geloof is uit het gehoor en het gehoor is door het woord Gods), dat God niet meer toorn. Dat Zijn toorn afgekeerd is. Dat is dan tot troost gezegd, door God Zelf. Zalig zijn ze die treuren, want zij zullen vertroost worden.

Jullie aller vriend, *Ds. H.C. v.d. Ent.*

Stichting Lectori Salutem

Deze stichting, die de verspreiding van voordelige stichtelijke lectuur nastreeft, heeft een vijftal nieuwe brochures op de markt gebracht.

1. *Ds. J. Veenendaal, Paulus' afscheid van de gemeente van Efeze*; afscheids-preek van de Chr. Geref. Kerk van Barendrecht, over Hand. 2:32; prijs f 2,50.

2. *Ds. D. Slagboom, Een gebed om vrijmoedigheid voor de dienstknechten van God*, en *ds. J. Veenendaal, De verkondiging van de hemelse leer van de zaligheid*; beves-tiging en intrede van ds. J. Veenendaal te Katwijk aan Zee, over resp. Hand. 4 : 29b en Jes. 40 : 6-8; prijs f 3,50.

3. *Ds. J. Veenendaal, Godsverduistering en Opwekking, of Het visioen van het dal vol dorre doodsbeenderen*; hervormingspredikatie over Ezech. 37:1-14; prijs f 2,50.

4. *Jacobus Koelman, Dagelijks Zelf-onderzoek, of Tafereel van ettelijke vragen, waarmee een gelovige zich iedere avond zou moeten onderzoeken en Vijftig Plichten, die ieder oprecht gelovige moet betrachten*; prijs f 2,50.

5. *De Ziekentroost*, in grote letter gedrukt (de kleine in ons psalmboekjes maakt dit troostboek voor onze zieken bijna onbruikbaar), voorzien met tekstverwijzing in de kantlijn, en de Bijbelteksten in overeenstemming gebracht met onze Statenvertaling; verzorgd door ds. M. van der Sluys, Chr. Geref. predikant te Nieuwpoort; prijs f 3,50.

De boekjes kunnen besteld worden bij het administratie-adres van de stichting Lectori Salutem, Polslanstraat 104a, 3081 TS Rotterdam, tel. 010-4863570. Ze zijn ook te koop in de reformatorische boekhandel.

Boekbespreking

Figuren en thema's van de Nadere Reformatie, deel 2.

Uitgeverij: De Groot Goudriaan, Kampen.

De uitgave geschiedde in samenwerking met de Stichting Studie der Nadere Reformatie. Aan dit tweede deel werkten mee: T. Bienen, L.F. Groenendijk, W.J. op 't Hof, G.H. Leurlijk, F.A. van Lieburg en C.J. Meeuse.

In de *Inleiding* vinden we een en ander over de figuren, over wier leven en werk en betekenis wordt geschreven. Het is begrijpelijk, dat een van hen, nl. Jacobus Koelman de meeste aandacht vraagt. Van Lieburg schrijft over zijn jeugd en studietijd en Meeuse over zijn leven en werken. Hij heeft een bewogen leven gehad, heeft veel stichtelijke werken uit het engels vertaald en ook

veel eigen werken geschreven. Hij was een belangrijke vertegenwoordiger van de Nadere Reformatie, een strijder voor de reformatie van het leven. Vooral door zijn werken blijft hij ook onder ons nog spreken. Verder worden in deze bundel behandeld: Johannes de Swaef, Everhardus Schuttenius, Hermannus Tegularius, Johannes Teellinck en Jan Eswijler. De laatste is nog bekend door zijn Zielseen-zame meditatieën.

Het boek telt 104 bladzijden en kost f 19,90.

B.

HEERE, maak mij bekend mijn einde, en welke de mate mijner dagen zij; dat ik wete hoe vergankelijk ik zij
(Psalm 39 vers 5).

Met verslagenheid delen wij u mede dat uit het midden van de zijnen alsmede van de gemeente is weggenomen onze oud-amtsbroeder, de heer

PIETER KATTESTAART

op de leeftijd van 71 jaar.

Gedurende meer dan dertig jaar diende hij met grote toewijding en bewogenheid in het ambt van diaken.

Sterkte en trooste de HEERE in het bijzonder zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen.

De kerkeraad van de Christelijke gereformeerde kerk te Middelharnis.

ds. A. Baars, praeses.
J.M.J. Kieviet, scriba.

Middelharnis, 6 mei 1991.

HET BLIJVENDE WOORD

Dat is de titel van het door de GBS uitgegeven boek met informatie over predikanten uit de 16e en 17e eeuw en de kerkgebouwen waarin ze hebben gesproken. Ook voor de jeugd een bijzonder lees-waardig boek; zij wordt erdoor herinnerd aan het erfgoed van de Reformatie. Het boek is voorzien van fraaie kleurenfoto's van de 60 kerken en portretten van vele predikanten; groot formaat (22 x 29 cm), gebonden, 255 blz. **Prijs f 42,50**
Bestellingen in enveloppe zonder postzegel sturen aan onderstaand adres.

GBS

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
ANTWOORDNUMMER 18. 3300 WB DORDRECHT

GENEESKRACHTIGE KRUIDENTABLETTE

Behalve onze meer dan 40 soorten geneeskrachtige kruiden, leveren wij 6 soorten in tabletvorm, n.l. VERMAGERING, ZENUWEN, VOCHTAFDRIJVEND, RHEUMATIEK, VERNAUWDE BLOEDVATEN EN VERHOOGDE BLOEDDRUK.

Kuur voor een maand f. 22,50 incl. verz.kosten.

DROGISTERIJ SIKKING

Barneveldstraat 5 - 2011 WL Haarlem
Telefoon 023 - 312882, b.g.g. 023 - 324606

Vakantie op Texel

Gezelligheid, rust, activiteit, ontspanning... U vindt het allemaal op "De Verrassing". Bel ons nu en reserveer een bungalow of stacaravan, voor uw vakantie in eigen sfeer. Inlichtingen: **02220-18391**

vakantiecentrum
De Verrassing
Oosterend, Texel

IS ER PLAATS AAN UW TAFEL VOOR DIT KIND?

Door uw steun ontvangen zij voedsel, kleding, onderwijs en komen zij in aanraking met het Evangelie. Geef voor hun toekomst! Informatie wordt op aanvraag toegezonden.

WOORD DAAD

Stichting Reformatorische
Hulpactie Woord en Daad
Postbus 560, 4200 AN Gorinchem
Telefoon 01830-24288

HELP DEZE KINDEREN MET 'N FINANCIËLE ADOPTIE VAN
40,- PER MAAND